

Силабус
на вибіркoву навчальну дисципліну
«Юридична аргументація»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*;

Галузь знань – *08 Право*;

Спеціальність *081 «Право»*;

Освітньо-професійна програма «Право»;

Кількість кредитів – 3;

Компонент освітньої програми: *вибірковий*;

Мова викладання: *українська*.

Викладач: **Савчин Михайло Васильович**, доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права, e-mail: michaelsavchyn7@gmail.com

Опис дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Юридична аргументація» передбачає здобуття навичок щодо синтезу верифікації фактів у світлі норм і принципів права з метою побудови певних юридичних конструкцій, аргументації юридичних позицій та формування цілісних підходів при написанні юридичних документів, правових актів та академічних праць.

Міждисциплінарні зв'язки: Загальна теорія права, Політологія, Соціологія, Порівняльне правознавство, Міжнародне право, Логіка, Риторика, Адвокатура, Судове право.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Юридична аргументація» є оволодіння мистецтвом формування логічних і цілісних підходів щодо вирішення юридичних ситуацій та підготовки обґрунтованих юридично правових матеріалів. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- володіти основними прийомами юридичної аргументації;
- вміти верифікувати факти та визначати з-поміж них такі, які мають істотне значення для вирішення певної юридичної проблеми чи підготовки юридичного матеріалу;
- здійснювати аналіз юридичного матеріалу відповідно до фактів, що мають істотне значення, на засадах моральної цілісності (добросовісності) та синтезувати обґрунтовані висновки;
- вміти наводити аргументи правового характеру, брати участь у дискусіях та набуття навичок реагування на особливості ходу юридичних процедур з питань право;
- вміти поєднувати різні інструменти юридичної аргументації та тлумачення права, формувати цілісний і завершений юридичний документ і наводити аргументовану позицію у дискусії.

Структура дисципліни

1. Роль і значення юридичної аргументації у правознавстві

Розвиток теорії аргументації у соціальних науках. Юридична аргументація та зв'язок між фактами і правом. Значення юридичної аргументації для юридичної практики. Правнича доктрина та юридична аргументація: питання академічної добросовісності.

2. Основні підходи в юридичній аргументації

Логічний підхід. Риторичний підхід. Діалектичний підхід. Семантика та герменевтика у юридичній аргументації. Синтетичний підхід.

3. Мова і стиль права та значення для юридичної аргументації

Обумовленість викладу юридичного матеріалу соціальним контекстом. Понятійний апарат у праві. Юридична техніка в аргументації.

4. Структура юридичної аргументації

Моделі юридичної аргументації. Склад юридичної аргументації. Ознаки юридичної аргументації.

5. Інструменти юридичної аргументації

Аргументи і докази. Типологія аргументації. Способи юридичної аргументації. Мовні засоби у юридичній аргументації.

6. Тлумачення права та юридична аргументація

Способи тлумачення. Співвідношення догматичного та діалектичного підходів та його роль для юридичної аргументації. Акти тлумачення права і їх аргументація.

7. Риторика та юридична аргументація

Риторичні прийоми у юридичній аргументації. Промови та особливості її аргументації. Судова промова. Прийоми діалогу та дискусії юриспруденції. Медіація і досудове врегулювання у праві та юридична аргументація.

8. Юридична аргументація у різних сферах правничої діяльності

Юридична аргументація та архітектоніка нормативного акта. Юридична аргументація та обґрунтованість судових рішень. Ааргументація amicus curiae та юридичних висновків. Юридична аргументація та академічна свобода.

Основна література:

1. Савчин М. Конституція: люди та інституції (SWOT-коментар). Юрінком Інтер, 2024. 680 с.

Допоміжна література

1. Афанасьєва М. В. Правова аргументація та юридичне письмо: монографія. Одеса : Вид-во "Юридика", 2023. 122 с.

2. Гончаров А.Ю. Логіка і теорія аргументації: формальний і неформальний підходи: дис... канд. філос. Наук: 09.00.06. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003.

3. Дудаш Т. Правова аргументація: загальнотеоретична характеристика: монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 744 с.

4. Меленко О., Стратій О. Аргументація в конституційному судочинстві: засади та проблеми реалізації в Україні *Юридичний вісник*. 2021. №5. С. 7-16.

5. Савчин М. Принципи права та їх інтерпретація. *Право України*. 2012. №2. С. 3-14.

6. Щербанюк О. Принципи права в аргументації рішень конституційних судів. *Вісник Конституційного Суду України*. 2021. №5. С. 102-109.

7. Юридична аргументація : Логічні дослідження. Колективна монографія / О. М. Юркевич, В. Д. Титов, С. В. Куцепал та ін.; За заг. Ред. проф. О. М. Юркевич. Х., 2012. 211 с.

8. MacCormick N. Rhetoric and the rule of law: a theory of legal reasoning. New York: Oxford University Press, 2005. 304 P.

9. Toulmin S. Uses of Argument. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 241 P.

Завідувач кафедри
адміністративного, фінансового та
інформаційного права

Тетяна КАРАБІН